

Valla logo + toetusfondi logo

NB! Dokumendi lõppeversioonile tehakse kujundus.

Valga valla haridusstrateegia 2024–2035+

Sissejuhatus

Valga vald moodustus 22.10.2017 Valga linna, Karula valla, Taheva valla, Tõlliste valla ja Öru valla ühinemisel. Valla piir kulgeb mööda ühinenud omavalitsuste välispiiri, lõunas jagab vald piirijoont Läti Vabariigiga. Valga valla pindala on 750 km² ning naabriteks on Otepää ja Tõrva vald Valga maakonnas ning Antsla ja Rõuge vald Võru maakonnas. Valga valla keskuseks on Valga linn – kunagine ajalooline kreisikeskus, tänane maakonnakeskus ning piiriülene kaksiklinn koos Läti Valkaga. Vallas on ka kolm alevikku (Laatre, Tsirguliina ja Öru) ning 48 küla.

2023/2024. õppeaastal tegutseb Valga vallas seitse koolieelset lasteasutust: kolm lasteaeda, üks lasteaed-alkool ja kolm lasteaed-põhikooli. Üldharidust antakse kuues munitsipaalkoolis: kahes põhikoolis, kolmes lasteaed-põhikoolis ning ühes lasteaed-alkoolis. Vallas tegutseb neli huvikooli, nendest kaks on omavalitsusele kuuluvad ning kaks on erahuvikoolid. Lisaks munitsipaalharidusasutustele tegutseb Valga vallas kolm riigikooli: Valga Gümnaasium (riigigümnaasium), Valga Jaanikese Kool (erivajadustega laste kool) ning Valgamaa Kutseõppekeskus (kutseõpet ning mittestatsionaarset üldharidusõpet pakkuv riigikool).

Haridusstrateegia koostamisel lähtuti Valga valla praegusest olukorrast ning sellest tulenevatest väljakutsetest valla haridusmaastikul. Soovitud seisundit kirjeldavad püstitatud visioon ja strateegilised eesmärgid, mis määravad vajalikud tegevussuunad visiooni saavutamiseks aastaks 2035. Strateegia koostamisel on võetud arvesse laiemaid haridussuundumusi, sh riiklikke arengudokumente ning kehtivat seadusandlust. Haridusstrateegia lisadeks on põhjalikum praeguse olukorra analüüs ning tegevuskava aastateks 2024–2027.

Haridusstrateegias on õppijatena mõeldud kõiki valla elanikke, olenemata vanusest ja sotsiaalsest seisundist – eelkooliealised, kooliealised, tööealised, eakad, lapsevanemad.

Osapooltena käsitletakse haridusstrateegias nii munitsipaalasutusi (koolid, lasteaiad, huvikoolid, kultuuri- ja mäluasutused, noortekeskused), kui ka kolmanda sektori ja riigiasutusi (sh kutsekool ja gümnaasium).

Haridusstrateegia koostamise protsessis korraldati seitse juhtgrupi koosolekut ning kaks visiooniseminarit, kuhu olid kaasatud haridusasutuste ja noorsootöoga tegelevate organisatsioonide juhid, vallavolikogu komisjonide liikmed, mittetulundusühingute esindajad, vallavalitsuse liikmed ning teised huvitatud osapooled.

Haridusstrateegia koostamist koordineeris Valga Vallavalitsus, kes on ka strateegia rakendaja. Strateegia rakendamise tegevuskava vaadatakse üle kord aastas ning uuendatakse vastavalt vajadusele.

Peamised väljakutsed Valga valla haridusmaastikul on järgnevad:

- kvalifitseeritud haridus-, noorsootöö- ja tugispetsialistide puudus;
- eestikeelsele haridusele üleminek multikultuursetes keskkonnas;
- koostöö erinevate (haridus)asutuste vahel on väheefektiivne;
- haridusvõrk ei arvesta piisavalt paindlikult demograafilisi muutusi, tehniline baas vajab kaasajastamist;
- huvihariduse ja -tegevuse korraldus ei lähtu elanikkonna erinevate segmentide vajadustest;
- haridusasutuste sidusus valla ettevõtlusmaastikuga on eesmärgistamata;
- Valga valla maine kujundamine ei ole süsteemne.

Praegused väljakutsed olid aluseks visiooni ning strateegiliste eesmärkide sõnastamisel.

Visioon aastaks 2035

VALGA VALLA ELANIK ON LAIA SILMARINGIGA, TARK, ETTEVÕTLIK ja ÕPIRÕHMUS.

Eesmärgid ja mõõdikud

Saavutamaks visioonis toodud eesmärke püstitati visiooniseminaril strateegilised eesmärgid, mis lähtuvad eelpool nimetatud väljakutsetest.

1. Haridusvaldkonna ja noortega töötavate spetsialistide professionaalne areng ning järelkasv on tagatud.

Haridusvaldkonna ja noortega töötavate spetsialistide professionaalse arengu ning järelkasvu tagamine on ülimalt oluline, et saavutada Valga valla elukestva õppe süsteemi kestlikkus, tagada kvaliteetne õpe kaasaegses õpikeskkonnas ning seeläbi parandada õppijate õpitulemusi ja heaolu.

Tegevussuunad:

- haridusvaldkonna ja noortega töötavate spetsialistide ühtse tasustamise-, personali- ja koolituspoliitika kujundamine ja rakendamine;
- haridusvaldkonna ja noortega töötavate spetsialistide professionaalse arengu motivatsioonipaketi väljatöötamine ning rakendamine, sh vaimse- ja füüsilise tervise toetamise süsteem;
- praktikavõimaluste kommunikeerimine ning võimaldamine haridusvaldkonna ja noortega töötava spetsialisti erialade üliõpilastele ning koostöö ülikoolidega praktikabaaside loomiseks;
- haridusvaldkonna ja noortega töötavate spetsialistide koolitamine;
- vallasisesse asendusõpetaja süsteemi loomine ja rakendamine.

Mõõdik, lähtetase ja sihttase:

N	Mõõdik	Lähtetase	Sihttase
1	Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal Valga valla haridusasutustes	89% (alusharidus) 75,8% (põhiharidus)	90%
2	Kvalifikatsiooninõuetele vastavate noortega töötavate spetsialistide osakaal Valga valla haridusasutustes	66,6%	80%
3	Kuni 39-aastaste õpetajate osakaal Valga valla haridusasutustes	22,7% (põhiharidus)	30%

2. Elukestev ettevõtlikkus ja ettevõtlusõpe on süsteemne ning järjepidevalt arendatud.

Ettevõtlikkuse arendamine kujundab valla elanike aktiivset hoiakut kõigis töö- ja eluolukordades, valmisolekut ja suutlikkust luua väärtust nii iseendale kui teistele. Ettevõtlikkus toetab isiklikku arengut, eneseteostust ja elukestvat õpet, mis aitavad kohaneda muutuva maailmaga. Ettevõtlusõpe on suunatud õppijate ettevõtlikkuspädevuse arendamisele ja rakendamisele Valga valla ettevõtlussektoris.

Tegevussuunad:

- valla elanike ettevõtlikkuse alane koolitamine;
- ettevõtlikkusõppe alane koostöö valla asutuste vahel;
- ettevõtlikkusõppe integreerimine koolide õppekavadesse.

Mõõdik, lähtetase ja sihttase:

N r	Mõõdik	Lähtetase	Sihttase
1	Noorte (kuni 26-aastaste) osalusel loodud ettevõtete ja ühingute arv Valga vallas	48	100
2	Ettevõtliku kooli baastaseme omandanud koolide ja lasteaedade arv	3	7

3. Valga vallas on eestikeelne haridus ja elukestev õpe kättesaadav teise kodukeelega inimestele.

Eestikeelsele õppele üleminek tähendab olulist sotsiaalset, poliitilist ja kultuurilist muutust Valga valla kogukonnas. Üleminek eestikeelsele õppele toob kaasa ühtsema keelekeskkonna, muukeelsete noorte paremad võimalused tööturul ja kogukonna suurema ühtekuuluvuse. Ühtlasi loob see hoiakud elukestvaks õppeks.

Tegevussuunad:

- lapsevanemate ja õpetajate mentorlus ning koolitamine;
- lõimumistegevuste elluviimine;
- eesti keele õpe kogukonnas.

Mõõdik, lähtetase ja sihttase:

N r	Mõõdik	Lähtetase	Sihttase
1	Keeletaseme nõuetele vastavate õpetajate osakaal	94,5%	100%
2	Eesti keele kui teise keele lõpueksamite tulemused põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamisel	69,4%	100%

4. Valla haridusasutuste koostöövõrgustik on loodud ning toimib.

Valga valla elukestva õppe süsteemi keskmes on formaalse ja mitteformaalse õppe võimalusi pakkuvate haridusasutuste – lasteaedade, koolide, kutseõppekeskuse, huvikoolide, noortekeskuste, raamatukogude, muuseumide, spordiklubide ja teiste sarnaste osapoolte võrgustik. Valla haridusasutuste kaasajastamine ja nende vaheline koostöö loob eeldused ressurside tõhusamaks kasutamiseks ning aitab tagada igas vanuses õppijatele kvaliteetsed tingimused õppimiseks.

Tegevussuunad:

- karjääriõppe korraldamine valla koolides koostöös Valga Gümnaasiumi, Valgamaa Kutseõppekeskuse ja Eesti Töötukassaga;
- haridusasutuste koostöö valla teiste asutuste ja kogukondadega;
- mitteformaalsest õppest saadud kogemuse arvestamise reeglistiku väljatöötamine ning rakendamine formaalhariduse ja mitteformaalse hariduse lõimimiseks;

- haridusasutuste toetamine programmides, projektides ja võrgustikes osalemisel;
- koostöö naabervaldadega Valga valla haridusasutuste arendamisel.

Mõõdik, lähtetase ja sihttase:

N r	Mõõdik	Lähtetase	Sihttase
1	Mitteformaalsest õppes saadud kogemuse arvestamise reeglistikku kasutavate õpilaste arv	0	75

5. Haridusvõrgustik on muutustele avatud ja jätkusuutlik.

Valga valla elukestva õppe süsteemi tuumaks on valla haridusvõrgustik – lasteaiad ja koolid, kui ühisest eesmärgist lähtuv ja koostöömiv võrgustik. Selle võrgustiku iga asutuse uuenduslikkus ja avatus muutusteks on valla haridusvõrgu jätkusuutlikkuse eelduseks.

Tegevussuund:

- järjepidev uute lahenduste ja võimaluste otsimine ning rakendamine valla haridusasutuste koostöös;
- Valga linna munitsipaalkoolide ümberkorraldamine (1.–6. klassi kool ning progümnaasium 7.–9. klass);
- e-õppe süsteemi väljatöötamine ja rakendamine;
- ühtse eelkooli õppekava väljatöötamine ning rakendamine kõigis valla põhikoolides;
- haridusasutuste õpikeskkonna kaasajastamine arvestades kaasava hariduse põhimõtteid;
- praeguse alusharidusvõrgu säilitamine.

Mõõdik, lähtetase ja sihttase:

N r	Mõõdik	Lähtetase	Sihttase
1	Valga linna koolid on ümberkorraldatud ning on loodud progümnaasium	kavandamisel	tehtud
2	E-õppe süsteemi kasutavate õpilaste arv	0	75

6. Huviharidus ning -tegevus on vajadustest lähtuv, kvaliteetne ja kättesaadav elukaare kõigis punktides.

Huviharidusel on oluline osa elukestvas õppes. Kvaliteetse ja vajadustest lähtuva huvihariduse kättesaadavus kõigile vanuse- ja huvirühmadele toetab valla elanike mitmekülgset arengut, kaasab neid aktiivsesse kodanikuellu ja omab positiivset mõju kogukonnale tervikuna.

Tegevussuunad:

- huvihariduse/-tegevuse võimaluste ja vajaduste regulaarne kaardistamine ning analüüs;
- huvihariduse/-tegevuse võimaluste loomine kõigile vanusegruppidele;
- rohkem loodus- ja täppisteaduste huvitegevuse võimalusi igale vanusegrupile;
- valla omandis olevate ruumide broneerimissüsteemi loomine ja rakendamine;
- huvihariduse/-tegevuse arendamine koostöös Valka omavalitsusega.

Mõõdik, lähtetase ja sihttase:

N r	Mõõdik	Lähtetase	Sihttase
1	Huvihariduses ja -tegevuses osalemise võimaluste arv	60+ õppekava	120
2	Ruumide broneerimissüsteemi kasutajate arv	0	75

7. Valga vallas on atraktiivne õpikeskkond

Laia silmaringiga, targad, ettevõtlikud ja õpirõõmsad elanikud kujundavad Valga valla positiivse kuvandi. Valla maine atraktiivse elu-, õpi- ja tööpaigana innustab noori ettevõtlikke peresid siduma oma elu Valga vallaga.

Tegevussuunad:

- haridusasutuste järjepidev tutvustamine;
- valla haridusasutuste hea maine loomine, hoidmine ning kuvamine.

Mõõdik, lähtetase ja sihttase:

N r	Mõõdik	Lähtetase	Sihttase
1	Haridusasutustel lisaks kodulehele kaasaegsed sotsiaalmeedia kanalid	1	15

JÄRGMISEL LEHEL SUURELT VEDUR JA VAGUNID! VISUAAL!!!!

Strateegia rakendamine ja seire

Haridusstrateegias välja toodud mõõdikuid seiratakse iga-aastaselt. Seire korraldamist koordineerib ja korraldab Valga valla haridusspetsialist. Parendusi ning täpsustusi viiakse sisse vajaduspõhiselt.

Tegevuskava vaadatakse üle ning vajadusel uuendatakse iga aasta esimeses kvartalis.

Dokumendi lisadeks on:

LISA 1 Praeguse olukorra analüüs

LISA 2 Tegevuskava aastateks 2024–2027